

Gabrielek

*Velká dobrodružství,
malého hrdiny.*

Tomáš Benda

Tomáš Benda

Gabrielek

Velká dobrodružství malého hrdiny

I.

Ozvěny minulosti

Z části sklopenými roletami pronikají do pokojíčku pruhy hřejivých paprsků, v kterých poletují třpytivé částičky prachu. První pohled patří budíku na nočním stolku. Malá ručička je na půli mezi sedmičkou a osmičkou a velká ručička ukazuje na šestku. Je půl osmé. Prvního července, prázdniny.

Z kuchyně se line zápach škvařicího mléka. Nejspíš k snídani mělo být kakao. A určitě ji připravuje tatínek. Kterému jako vždy ukáplо mléko na plotnu. Nejlepší táta pod sluncem i pod měsícem, ale Gabrielek je mnohem radši, když vaří maminka.

Chvilí nato, co se Gabriel vzbudil, přišla maminka: „Vstávat, den už dávno začal a ty marníš čas v postýlce, dobré jitro, broučku.“

„Dobré ráno, mami,“ odpověděl Gabrielek. „Co máme ke snídani?“

Ale maminka už ve dveřích nestála. Gabrielek vstal a pomalu se začal oblékat. To byla jedna z mála věcí, která ho nesmírně štvala. „Stále se jen oblíkat, svlíkat a převlíkat, až vyrostu, koupím si neopren. Kluci ve škole říkali, že je to skvělá věc. Jsem zvědavěj, jak takový věci z neoprenu vypadají a jak se asi nosí? Určitě to musí být náramně pohodlný. Je to z jednoho kusu látky, jen se to navlíkne a jde se. A skvělé je, že se v tom může i do vody! Když skočím nebo spadnu do

kaluže, tak se musím hnedka jít převlíknout. Furt dokola! Taková otrava,“ bručel si pro sebe během oblékání. Oblečený odešel do kuchyně a posadil se ke stolu.

„Dobré ráno,“ pozdravil ho tatínek.

„Ahoj tati,“ odpověděl Gabriel už s úsměvem, který mu na tváři vykouzila tatínkova zástěra. Červená s bílým srdíčkem, v němž bylo napsáno: Láska prochází žaludkem.

„Jakpak si se vyspal?“ optal se tatínek. Ale odpovědi se nu nedostalo.

Gabrielek se s chutí zakousl do rohlíku s máslem, který mu tatínek namazal. A jak víme, s plnou pusou se nemluví. Tatínek na odpovědi ani netrval a mlčky mazal rohlík mamince. Než ho namazal i pro sebe, Gabrielelek dopíjel kakao.

„To byl ale výjimečně fofr. Někam spěcháš?“ zeptal se ho překvapený tatínek.

„Jsou prázdniny, tak asi něco podnikneme? Pojedeme na nějaký dobrodružný výlet?“

„Vzhledem k mamčinu stavu jsem nic nenaplánoval,“ odpověděl tatínek očekávaje, že synek bude zklamaný.

„Můžu jít teda alespoň ven? Do oběda?“ prosebně se podíval i na maminku.

Ale ta na něho koukla velice přísně se zkříženými rukama na hrudi.

V tu chvíli mu svitlo. Tak, jak to odkoukal od dospělých, zvedl se ze židle: „Omluvte mne, prosím, musím ještě vyřídit jednu neodkladnou záležitost.“

Maminka jen přikývla a usrkla kávu ze svého šálku. Gabriel si odešel umýt zuby.

„Zuby! Jak jsem mohl zapomenout! Jo to by měl Zubejda, Kazizub a Tlustý Pavel radost, stačilo by jen jednou zapomenout a...“ A strčil si

svůj červený kartáček s bílou pepermintovou pastou do úst. Zubejda, Kazizub a Tlustý Pavel? Tak to byl jeden z mnoha nápadů tatínka, který říkal kdysi dávno mamince: „Proč bych ho měl nutit, každý den? Když nakonec může on napomínat mne, že jsem zapomněl.“ A s úsměvem odešel. Večer toho samého dne Gabrielkovi vyprávěl před spaním pohádku o třech skřítcích, kteří po nocích se zlou písničkou na rtech kouzlí a ukládají ošklivá kouzla na všechny potraviny a hlavně na sladkosti. Protože člověk jíst musí, je jediná obrana proti těm kouzlům třikrát denně si čistit zoubky. Zubejda byl, podle tatínkova vyprávění, skřítek v panské čepici s vypelichaným dlouhým perem, dlouhým pláštěm a ošklivě křivými zuby, protože jako malý nechtěl nosit rovnátka. A teď nenávidí všechny ty, co nosili rovnátka a mají zuby rovné. Kazizub nikdy nemluvil, přes bolesti ani nemohl. Měl neustále šátek převázaný přes hlavu a pod ním na tváři kapesník. „Jo zkažené zoubky ty bolí synku, moc bolí!“ Dodal tehdy uprostřed vyprávění tatínek. A proč Tlustý Pavel? Při téhle postavičce si vzpomněl na strýčka Pavla. Skřítek, který měl kalhoty často záplatované kostičkovanými záplatami, od toho, jak mu pokaždé prasknou kalhoty při usedání. Úsměv měl jako plot, plaňka mezera plaňka, zub mezera zub. Prostě na tohohle skřítku si tatínek moc vymýšlet nemusel, byl to celý strýček Pavel. Tlustý Pavel se, jak jinak, soustředil hlavně na zaklínání sladkostí. Protože to byla nejtěžší kouzla ze všech, musel Tlustý Pavel často odpočívat. Strýček Pavel se také při odpočincích vymlouval na obtížnou práci, pracovat jako noční hlídač je skutečně fyzicky vyčerpávající práce! A při odpočincích se oba Pavlové pochopitelně velmi vydatně cpali, nejlépe sladkostmi.

A tak měl Gabrielelek pochopitelně strach z kouzel Zubejdy, Kazizuba a hlavně Tlustého Pavla. Strýčka Pavla od té doby podezírá,

že je maskovaný zlý skřítek, který místo hlídání po nocích zaklíná sladkosti.

Hotovo, zoubky vyčištěny. Gabrielek se s náležitým úsměvem, aby zdůraznil krásu svých zubů, vrátil do kuchyně. Maminku s tatínkem jeho triumfální návrat pobavil. Maminka vzala utěrku, utřela mu pastu z koutku rtů a dala pusinku.

„Tak copak se ti dnes zdálo hezkého?“ zeptal se Gabrielka znovu tatínek.

„Hezkého nic. Ale zdálo se mi, že jsem ve sklepe rozbil to starý zrcadlo. Sice zůstalo sklo v rámu, ale udělal se na něm pavouk. Ale něco v něm chybělo, co, to nevím, protože jsem se probudil.“

„Zajímavé. Až pojedeme k babičce, tak ona ti ze svého snáře přečte, co ten sen mohl znamenat,“ řekl tatínek a zakousl se do rohlíku s máslem.

„Ale nejprve potřebuji, abys došel nakoupit,“ vložila se do rozhovoru maminka.

„Já půjdu nakupovat? A úplně sám?“ vyjekl Gabriel.

„Ano, sám samotinký,“ odpověděla maminka. A v očích se jí přehnal mrak mateřského strachu. Zbytečně.

Tatínek si toho všiml a tak převzal iniciativu za slzící maminku. „Dojdeš na sídliště do obchodu a koupíš chleba, minerální vodu, deset vajec a droždí. Nebo vajíčka nekupuj, já je koupím u Procházků společně s mlékem,“ řekl tatínek a nenápadně mrknul na Gabrielka. Neboť to nebyl první samostatný nákup, ale o tom maminka neměla tušení. Tatínek chtěl, aby se Gabrielek co nejdříve naučil samostatnosti. Tak kdykoliv šli nakoupit bez maminky, tatínek stál před obchodem a Gabrielek nákup, pokud nebyl velký, obstaral sám.

„K Procházkům? Můžu jet s tebou, tati? Prosím, já dojdu do obchodu hned, jak přijedeme, můžu, mami, prosím?“ prosil Gabrielek,

protože k Procházkům jezdil zřídka, ale vždy moc rád. Tatínek souhlasil. Maminka nic nenamítala.

Procházkovi mají malé hospodářství v tři kilometry vzdálené vesnici. Jejich dům se pyšní číslem dvě. Padesát metrů za značkou oznamující vjezd do obce tatínek sjel na úzkou vedlejší cestu, projel kolem třech rodinných domků po pravé straně. Přejel malý most přes bezejmennou strouhu a za mostem odbočil vpravo. Cesta Gabrielkovi zas připadla o něco užší. Doleva obtáčela rodinný domek, po jehož dvorku pobíhal německý ovčák. Po pravé straně do výšky tří pater čněl domek, v němž žijí Čichoňovi, Gabrielkovi bývalí sousedé, kteří se sem před rokem odstěhovali. Cesta esíčkem stoupala mezi domky. Tatínek ostražitě sledoval zatáčky, do nichž pomalu vjížděl a dával pozor, aby se nesrazil s něčím nečekaným v protisměru. Poté, co minul poslední domek, odbočil vpravo a jel podél pole pět set metrů až do otevřené brány Procházkovic hospodářství. Gabrielek si připadal jako princ, který si jede pro Popelku. Tatínek nechal stát auto kousek za branou. Uprostřed dvorku rostla velká statná lípa. Po pravé straně stála stodola, v níž Procházkovi nahoře skladovali seno, dole obilí, řepu nebo to, co bylo zrovna potřeba. Na stodolu plynule v pravém úhlu navazovala další patrová budova rozdělená čtyřmi klenutými oblouky. Budova, převážně z pískovcových kvádrů, toho jistě hodně pamatovala. Pod prvním ozdobeném klenutí byla vrata od garáže, plné temných zákoutí, pavouků a neobjevených pokladů. Tak si Gabrielek garáž, v které nikdy nebyl, představoval. V dalším oblouku byl chlév pro čtyři kravičky a dvě telátka. Na kravičky se s prsty na nose Gabrielek vždy rád podíval. Do dveří v třetím oblouku pokaždé jen mrknul. Domov prasátek mu až moc zapáchal. Ale ze všeho nejvíc se těšil na vyprávění starého pana Procházkovy, který mu svými příběhy krátil dlouhou chvíli, než tatínek vyřídil, co potřeboval. Tatínek šel za panem Procházkou mladším, který

hospodářství vedl. Víc si Gabrielelek tatínka nevšimal a rozeběhl se za panem Procházkou starším, který odpočíval na lavičce před domem. Obytný dvoupatrový dům je poslední budova, která uzavírá dvůr.

„Dobrý den, pane Procházko,“ pozdravil.

„Ahoj chlapče,“ odpověděl pan Procházka, aniž by zvedl oči od knihy, kterou si narychlo otevřel. Věděl, co bude následovat. Také už měl rozmyšleno, co bude vyprávět a rád. Už proto, že Gabrielelek je dobrý a bystrý posluchač. Ale ten nevšimavý postoj zvolil schválně, chtěl totiž nedočkavého Gabrielka trochu poškádlit.

Ale Gabrielelek si všiml, že pan Procházka, ač má otevřenou knížku a hledí do ní, nepohybuje očima sem tam. Tak jako tatínek, když mu čte pohádku před spaním. Tak si mlčky sedl vedle a vyčkával.

Pan Procházka nevydržel nastalé ticho. „Ty nechceš dnes slyšet žádné vyprávění?“

„Ale ano, chci,“ rozzářil se Gabrielelek. „Jen jsem vás nechtěl rušit.“

„Vidíš tu Lípu?“ pan Procházka ukázal na strom uprostřed dvorku.

„Ano, je veliká,“ Gabrielelek si změřil úctyhodné rozměry stromu.

„Je to vzácná Lípa, je poslední svého druhu.“

„Ale takových jsem už viděl hodně a Vy určitě ještě víc.“

„Ano, Lip už jsem viděl hodně. Ale tenhle strom je už jen jeden. Je to Měsíční lípa. O každý takový strom se staral pár stříbrných veverek.“

„Stříbrné veverky?“ podivil se nevěřičně Gabrielelek.

„Jak říkám, stříbrné veverky. Říká se, že byly bílé, ale při úplňku zářily stříbrně. Ale jak já vím, tak se za dne nedají spatřit. Pouze za úplňkové noci. Tak si lidé nejspíš jen myslí, že byly bílé.“

„Byly?“

„Ano, byly. Před mnoha a mnoha lety lidé stromy vykáceli. Prý kvůli nějaké věštbě. A se stromy zmizely i veverky. Zůstaly jen obyčejné Lípy a na těch žijí jen obyčejné veverky. Sice i obyčejné Lípy

mají svou sílu léčit, na to se můžeš zeptat tuhle babky kořenářky.“ Pan Procházka se posměšně podíval na procházející paní Procházkovou. Ta jeho vtipnou narážku slyšela, ale neřekla nic, jen se na manžela zamračila.

S úsměvem se obrátila na Gabrielka: „Potom si přijď do kuchyně pro buchtu, Gabrielku. A ty, starý blázne, mi tam nelez!“

Gabrielkovi se líbilo vzájemné pošťuchávání starých manželů, tatínek s maminkou občas dělali totéž. Gabrielek se zadíval na Lípu uprostřed dvorku a jeho přirozená bystrost, která mu v budoucnu při studiu a při práci usnadní život, mu vnukla otázku, která postrčila vyprávění pana Procházky zas o kousek dál. „Pane Procházko, nechcete naznačit, že tahle lípa je jedna z těch, které obývaly stříbrné veverka?“

„No,“ pan Procházka se šibalsky usmál. Pokaždé na Gabrielkovi zkoušel nové příběhy, na které si vzpomněl nebo, které si vymyslel. Věděl, že je to čistá neposkvrněná dětská duše. Tak byl Gabrielek vždy ten první, který nové vyprávění slyšel a pokaždé panu Procházce nějakou tu mouchu vychytil. Ale tentokrát šlo o vyprávění, které jeho vnučata slyšela už mockrát.

„Když mi bylo osm let,“ pokračoval pan Procházka, „od otce jsem dostal dřevěnou vyřezávanou krabičku, která se v rodině z otce na syna dědila již několikátou generací, když jsem ji dostal já, tak jsem se na rozdíl od předků rozhodl, že její obsah zasadím. Udělal jsem důlek nohou uprostřed dvorku. A od té doby zde roste. Víš, Gabrielku, lidé věří, nebo věřili, že každý z těch stromů má své poslání a poté, co ho splní, tak uschnou a veverka zahynou. Ale občas pochybuji, že je to skutečně ten strom! Že je to opravdová Měsíční Lípa, protože jsem zde nikdy neviděl bílé nebo stříbrné veverka. A to jsem pozorování a vyčkávání na veverka věnoval dostatek času.“

Gabrielek jen seděl a s napětím poslouchal vyprávění pana Procházky. Ale dnes mu nebylo dáno vyslechnout celý příběh. Protože ve chvíli, když se pan Procházka nadechnul, aby mohl plynule pokračovat, vyšel tatínek s mlékem v pet lahvi. „Tak pojedeme, Gabrielku. Hezky se rozluč.“

„Nashledanou,“ rozloučil se bez otálení.

„Ne, Gabrielku. Na brzkou shledanou!“ pousmál se pan Procházka.

„Tady máš ty buchy od paní Procházkové. Ani sis neudělal čas si pro ně dojít, jak tě paní Procházková pobízela. Příště jí budeš muset pěkně poděkovat. Dneska jsem to udělal za tebe,“ kázal s úsměvem tatínek. Cesta zase rychle ubíhala. Gabrielkovi bylo líto, že si pro ty buchy nestihnul dojít sám. Líbila se mu totiž velká pec v kuchyni. Od první chvíle, co ji uviděl, snil o tom, že se na ní jednou vyspí. Tak, jak na ní spávali kluci a holky v dávných dobách.

„No pěkně jsme se zdrželi, to už si maminka asi došla nakoupit sama. Ale zítra tě to nemine, synku,“ řekl tatínek Gabrielkovi, když byli zpět ve městě.

„Tamto je Harisek!“ vykřikl Gabrielelek s ukazováčkem mířícím do hloučku dětí, které zrovna pouštěli po přechodu na druhou stranu ulice. „Můžu jít ven, tati?“ zaškemral.

Tatínek jeho andělsky prosebnému pohledu neodolal, zastavil auto u kraje chodníku. „Ale do oběda budeš doma, jedeme potom k babičce a dědovi. Víš přeci, co jsme babičce slíbili?“

Gabrielek místo odpovědi jen kývl hlavou a vystoupil na chodník. Věděl moc dobře, o čem tatínek mluví. Když dědečka přivezli z nemocnice, tak babičce slíbili, že je budou navštěvovat mnohem častěji!

Gabrielek vystoupil z auta na chodník. Počkal, až tatínek odjede, rozhlédl se a přešel po přechodu na druhou stranu ulice. Harísek už mu šel naproti.

„Ahoj, kdes byl? Stavoval jsem se u vás, ale tys nebyl doma,“ spustil rázně Harísek.

„Byl jsem s tátou pro mlíko u Procházků. Věděl jsi, že ta lípa, co tam roste, na dvorku je...“

„Tady byla velká legrace,“ skočil mu do řeči. „Půjčili jsme si s klukama toho černého pejska paní Šatylové. S tím, že se s ním proběhneme. Víš, to je ten, co mu říkají Hlupáček.“ Gabrielelek kývl hlavou, že ví a Harísek pokračoval: „Vzali jsme toho pejska na pláž a tam si s ním hráli. Kluci mu házeli klacíky. A on je krásně aportoval. Potom mu je házeli za plot. Hlupáček se pokaždé rozeběhl a vyskočil proti plotu. Pochopitelně se na něm rozplácl jak dlouhý, tak široký. A tak to zopakoval několikrát, jako by ten plot neviděl. Byla to legrace. Škoda, že jsi nešel taky.“

„Já jsem rád, že jsem tam nebyl. Chudák pejsk! Půjdu domů. Chudák Hlupáček. Tak by se měli jmenovat ti, kdo ho takhle dokážou trápit.“ Gabrielelek zesmutněl. Na chvílku v myšlenkách utekl do dob, kdy žily stříbrné veverky na svých lípách. Představoval si, jak asi lidé v té době žili. Jaké hry hrávali kluci, jako byl on a Harísek. Jestlipak také trápili ubohé pejsky. Uvědomil si, jak rád by uviděl živého rytíře. Takového, jací jsou nakreslení v knížkách o středověku. Jak rád by si potěžkal skutečný meč. Krásný, lesklý, bohatě zdobený, jako ty, co vídává v televizi. Z chvílky zamyšlení, cestou domů, Gabrielka vyvedl až známý hlas.

„Harísku, pojd' domů na oběd,“ zavolala na Harísku jeho maminka z okna ve třetím patře.

„Co to děláš, neslyšel jsi? Maminka tě volala!“ Podivil se Gabrielelek, který ani nepostřehl, že ho Harísek celou dobu mlčky doprovází.

„Neprozrad' mě, prosím, mně se ještě domů nechce,“ odpověděl šeptem Harísek.

„Háro, já myslím, že tě tvá maminka vidí. To křoví je totiž menší než ty.“

Harísek se nadále krčil za malinkým křovím před domem a zamyšleně se mračil. „Ty děláš, jako bys neznal zákony optiky,“ při těch slovech zapomněl, že se schovává a postavil se. „No a jsem prozrazenej,“ zamračil se Harísek. „Přeci je to tak jednoduchý, když já nevidím maminku, tak maminka nemůže vidět mě. Kdybys tady nestál a nezíral na mě, tak bych máminýmu pohledu utekl.“

Gabrielek jen s úsměvem řekl: „Něco na tom je, tedy na té tvé optice.“

„Ty mi nevěříš? Předvedu ti tedy důkaz. Zavřu oči, tak a já tě teď nevidím. Vidíš snad ty mě?“

„Jak bych mohl, když ty nevidíš mě,“ odpověděl Gabrielelek. A snažil se zadržet smích.

„A teď zavři oči ty, Gabrielku.“

„Vidíš mne, Háro?“ zeptal se Gabrielelek se zavřenýma očima.

„Ano, vidím,“ odpověděl Harísek a zapochyboval nad svou domněnkou.

„Já tebe ne. Asi mám špatně zavřené oči,“ řekl se smíchem Gabrielelek.

„Háro, budeš to mít studený,“ ozvala se z okna opět maminka.

Harísek se zachmuřenou tváří podíval na Gabrielku. „Asi budu muset nad svojí teorií optiky během oběda zapřemýšlet. Po obědě ti Gabrielku řeknu, kde se stala chyba. Teď už musím jít, tak zatím ahoj.“

„Já odpoledne jedu k babičce a dědovi, dědeček je nemocný.“

„Aha, tak až zítra. Já jdu ráno mamince nakoupit, tak až se vrátím, tak se pro tebe stavím.“

„Já jdu taky na nákup, měl jsem jít už dneska, ale byli jsme s tatínkem u Procházků pro mlíko, tak jsem to nestihl. Mohli bychom jít spolu, Háro.“

„Já tady na tebe v osm hodin počkám. Zatím ahoj, Gabrielku,“ rozloučil se Harísek a zmizel v domě.

Harísek byl oproti Gabrielkovi o něco mladší a jeho dětská naivita byla někdy až do nebe volající. Ale uměl skvěle malovat, hlavně rytíře.

Z oken se začala linout vůně obědů. Vůní bylo moc. Dokonce v jednu chvíli Gabrielek ucítil zápach spáleného čehosi. *Že by tatínek vařil?* Pomyslel si a šel domů, tak jak to slíbil.

Vyběhl po schodech, zul si boty a odemkl vlastním klíčem, který měl na šňůrce kolem krku. Maminku s tatínkem slyšel v kuchyni. Zaběhl do koupelny si umýt ruce.

„Ano, mami, přijedeme. Víš .... Ale..... Dobře. A může ..... Mami, prosím tě, pusť mě taky ke slovu! Děkuji. Chtěl jsem se jen zeptat, může má manželka přijet také? Jak která! Mami, už s tím přestaň!“

Tatínek zrovna telefonoval, když se Gabrielek vrátil domů.

„Zavěsila. Jako pokaždé,“ konstatoval tatínek.

„Neboj se, taťko. Však zavolá zpět. Jako vždy, když se takhle hloupě ptáš. Každý máme své mouchy. Ale svým způsobem mám tvou maminku velice ráda. Je to žena pevného postavení. Když si něco myslí, tak si za tím stojí, děj se co děj. Není jako ostatní. Kam vítr, tam plášt'. A to se mi líbí, i když mě nemá moc ráda. Ale znáš mě, když na mě někdo kamením, já na něj chlebem. Je pravda, že je občas ten chleba staršího data. Každý máme své mouchy!“ Maminka se na tatínka šibalsky pousmála a pokračovala ve vaření.

„Jaký mouchy? Jakej vítr a plášť. Co je s chlebem?“ Gabrielelek nechápal ani slovo z rozhovoru, který zaslechl. Ale nebylo to poprvé, kdy tohle slyšel. Tatínek se ptal babičky, pokaždé, může-li maminka přijet také.

Byl už převlečený a umytý. A tak šel do kuchyně s tím, že poprosí o vysvětlení. „Ahoj rodičové.“ Posadil se ke stolu. Před ním ležel polévkový talíř a lžice. Uprostřed stolu stála porcelánová mísa s kouřící polévkou. Tatínek stále u telefonu. „Tati, můžu se...“

„Psst, teď ne, Gabrielku. Bude volat babička,“ řekla maminka s prstem na rtech.

Dvě vteřiny nato zařinčel telefon. Tatínek ho zvedl a beze slova přiložil k uchu. Chvilí poslouchal a poté bez jediného slova hovor ukončil. „V pořádku, můžeš drahoušku přijet také,“ řekl tatínek mamince. Poté se obrátil na Gabrielka: „A cos potřeboval ty, synku?“

Ach, ten svět dospělých. Pomyslel si Gabrielelek. „Proč nemá babička maminku ráda?“

„Ale babička má maminku ráda, jen to nedává najevo.“

„A proč?“

„Víš Gabrielku, když jsem se seznámil s tvou maminkou a začal s ní chodit, tak všechno bylo v pořádku. Ale po půl roce přišel zvrát. Jedna osoba. Nemůžu blíže určit kdo. Ale mám své podezření. Tak dejme tomu, že jedna osoba ošklivě pomluvila tvou maminku před tvou babičkou. Maminka měla tehdy říct něco nepěkného o tvých tetách. No a tahle hloupá lež udělala velké zlo. Ublížila mnoha lidem. A babička přestala mít maminku ráda. Nebylo to jednoduché, ale vše dobře dopadlo.“

„Jak to dopadlo?“

„Narodil ses ty. A teď bys mohl dojít do sklepa pro nějaký kompot.“

„Třešně?“

„Ano a vezmi i meruňky. Jsou na spodním regálu.“

Gabrielek si obul boty a sešel po schodech do sklepa. Odemkl si dveře a stiskl spínač světel. Rozsvítila se pouze část žárovek a to jen u oplocených boxů na pravé straně.

„Zas to budu muset hledat potmě. Doufám, že nepřinesu místo třešní okurky,“ postěžoval si Gabrielelek.

Šel klidně ke dveřím z ocelového rámu vyplněného pletivem. „Jauu!“ ozvalo se do ticha. „Je tu někdo?“ vystrašeně se zeptal Gabrielelek. Ale nikdo se neozval. Tak sám sebe přesvědčil, že se mu to jen zdálo. Ale i přesto se mu ruce začaly chvět.

Trocha světla dopadala z pravé strany, takže odemknout zámek nebyl zas až takový problém.

Ale najít ty správné sklenice už tak jednoduché nebylo. Třešně Gabrielelek našel rychle, věděl přesně, kde jsou. Ale najít meruňky, tak jednoduché nebylo. S každou sklenicí, kterou Gabrielelek nahmatal, běžel na světlo, podívat, jestli se trefil. Podařilo se mu to na třetí pokus. Vzal obě sklenice. Při odchodu zhasl světlo.

Když v tom zaslechl tichý hlas: „Gabrieli!“ Položil sklenice na zem a vrátil se opatrně do sklepa. Rozsvítil světla na pravé straně. A malými krůčky šel po hlase, který stále zesiloval: „Gabrieli!! Gabrieli!!!“ Až teď si všiml zrcadla v rohu. Bylo prasklé. Stejně jako v jeho snu. A opět něco chybělo. Gabrielelek nevnímal hlas, který ho přivedl zpět. Jen hleděl do zrcadla. *Ano, to je ono. Tohle tam chybí. Ale kde to je?* Pomyslel si. Uprostřed zrcadla v místě, kde dopadl předmět, který zrcadlo rozbil, chyběl malý střípek. *Musí tady někde být.* Gabrielelek začal v pološeru střípek hledat. *Á tady je.* Teď si opět uvědomil hlas, který ho přivedl zpět. Ten hlas zněl stále, ale chvíli ho ignoroval, byl až příliš zabrán do rozbitého zrcadla. Ale teď zas vnímal zcela jasně volání: „Gabrieli! Gabrieli!!“ Gabrielelek se sklonil nad střípek, který našel. Leknutím

odskočil. To, co zahlédl, mu vyrazilo dech. *To není možné!* Lapaje po dechu se zvedl z podlahy. Hlas zněl jasněji a neustále volal: „Gabrieli!“ Ten hlas vycházel z toho malého střípku. Gabrielek se uklidnil a znovu se naklonil nad střípek. Výjev, který ho prve vystrašil, uviděl znovu. Ale tentokrát se tmavého a hlubokého oka, které na něho hledělo v tom kousku skla, nelekl. Sevřel levou ruku v pěst, přimhouřil oči, zatajil dech a pravou rukou střípek zvedl a zasadil ho do prasklého zrcadla.

Nevěděl přesně, proč to udělal. Ale poté nepřestával vycházet z údivu. Se stále zaťatou pěstí, zatajeným dechem. Ale vytřeštěnými očima koukal, jak se zrcadlo zavlnilo, jako vodní hladina. Společně s vlnkou se zacelovaly praskliny. Až bylo zrcadlo opět jako nové. Hlas zmizel. Po oku nebylo ani památky. Tak Gabrielek sebral veškerou svou odvalu, kterou ve svém rozechvělém těle našel. Se stále vytřeštěnými očima. Udělal krok blíž, ten krok, o který před chvílí leknutím odskočil. Nevěřic svým očím se ukazováčkem dotkl chladného skla. Sklo bylo pevné. Koukal na svůj odraz a přemýšlel, jestli se mu to jenom nezdá. Stále se celý chvěl, když si všiml, že něco není v pořádku. To, že se rozbité zrcadlo samo spravilo, mu začalo připadat jako běžná věc vůči tomu, co uviděl, když se pohledem odpoutal od svého odrazu a podíval se na své okolí. Prudce se otočil. Chtěl se schovat, ale nešlo to. Už se nechvěl. Teď jako by zkameněl. Projel jím mrazivý chlad. Místo krve mu v žilách proudily krystalky ledu. Najednou už nebyl ve sklepe. Stál u zrcadla ve velkém rudě červeném stanu.

Rozvěšené lucerny na žebroví ozařovaly celý stan. Jedna velká vysela nad dlouhým stolem překrytým velkými ručně malovanými mapami. Bohatě zdobené polstrované křeslo, za nímž visel erb s lipovým květem. Další lucerna visela téměř nad Gabrielkem. Také ozařovala mohutnou postavu muže, který pomáhal oblékat brnění

majestátně vyhlížejícímu muži, jehož hlavu zdobila zlatostříbrná koruna. Oba muži stáli přímo před Gabrielkem a hleděli do zrcadla. Ale koukali skrz, jako by ho neviděli.

„Gabrieli! Gabrieli! Archanděli Gabrieli! Zvěstoval si narození Páně a Jana Křtitele. A mně bylo vyloženo, že jen ty spasíš mou bídnou duši, která se provinila sama proti sobě. Všichni svatí, stůjte dnes při nás všech!“ Klidným hlasem zvolal muž s korunou na hlavě.

Druhý muž v černém bohatě zdobeném brnění, korunovanému upevňoval pancíř na hrudi: „Svatí již nepomohou, výsosti. Již je pozdě obracet hlavu vzhůru a žadonit o pomoc či slitování. Už je příliš pozdě!“

Gabrielek se zahleděl do očí korunovaného. *To je to oko ze střípku a ten hlas, co mě volal i přesto, že zvolání nepatřilo mně.* Pomyslel si Gabrielek.

„Rytíři Tibore! Važ slova! Uvědom si, s kým mluvíš! To, že jsi nejvěrnější, neznamená, že jsi nejdůvěrnější!“

„Jeho výsost má pravdu. Teď bych měl mlčet, když jsem mlčel i ve chvíli, kdy jste se dopouštěl osudové chyby, můj Králi.“

Slova rytíře Tibora hluboce zaplula do králova srdce. „Víš, Tibore, máš pravdu. Byla to pošetilost. Jsme tu pár mil od sídla mého podlého bratra. My zde a bratr za kopcem. Za chvíli se strhne krvavá bitva, jistě ta poslední, o tom není pochyb. Ale vyrvu své děti tomu, tomu....“ král křečovitě stiskl pěsti a zhluboka se nadechl: „tomu svému bratrovi ze spárů, ať to stojí cokoliv. Uvědomuji si, že mohou být už mrtvé, ale doufám v opak a doufat nepřestanu. Ale to není jediná příčina mé nespavosti. Trápím se také pro mladého prince Jana. To jediné bylo špatné rozhodnutí. Tibore, vím, že z těch podzemních míst se ještě nikdy nikdo nevrátil, ale vyber pět z gardy a pět nejlepších mistrů těžby, ti se vyznají v temnotě podzemí. Pošli tuto skupinu zpět. Princ Jan musí

žit! Jestli se skupina vrátí bez prince, tak nebude vytažena na povrch. To je můj rozkaz! Tibore, tak jim to řekni. Ale pokud se z nich někdo skutečně vrátí, tak mají mé nevyřčené svolení je vytáhnout i bez prince, nemusí už nikdo další trpět za tuto mou chybu. Ted' jdi, ať se vojsko zformuje.“ Jak král dořekl poslední slovo, udělal krok dopředu. Gabrielek se lekl a couvl. Při pohybu zpět se dlaní dotkl studené skleněné plochy zrcadla.

Mžikem se prostředí změnilo. Už nestál uvnitř stanu. Stál na louce, na velice rozlehlé louce. Netušil, že se tu ještě nedávno pásala velká stáda koní. Netušil ani, že stojí na tak rozlehlé louce. Nic totiž neviděl. Obklopovaly ho mohutné postavy rytířů na koních. Kopí měli zdvižené do oblak. Meče u pasu. Přílby se sklopeným hledím. Štíty s erby rodů, z nichž pocházeli. Opět ho nikdo z nich neviděl. Všichni stáli a vyčkávali. Bylo slyšet jen odfrkování koňů, hluboké oddechování rytířů. Třepotání praporců, které nesli panoši vznešených pánů. Začalo se čerit i přesto, že slunce teprve vyšlo. Mračna přitáhla a z krásného rána se počalo vytvářet zatažené dopoledne. Krvavé dopoledne a truchlivé odpoledne. Gabrielek přestal být vystrašený. Měl sice strach, ale začal brát vše, co viděl, jako film, který sleduje v televizi. Vystrašený kůň před ním couvl. Gabrielek se lekl a udělal také krok zpět. Velmi živý film. Zády se opřel o výplň zrcadla, tentokrát zvlnění jeho studené hladiny neviděl, ale změny svého okolí si nevšimnout nemohl. Bitva byla v plném proudu. Všude ležela zkrvavená těla. Rytíři, sedláci, kováři, ševci, učedníci ... všichni ve zbrani. Z jejich těl trčely šípy, nože, meče, sekyry. Ani koně neunikli zkáze. Před Gabrielkem se shlukla skupina těžce oděných pěšáků. Byli celí v černém. *Asi nějaká speciální garda či co.* Pomyslel si Gabrielek. Muži velice účinně odráželi útoky nepřátel. Až po chvíli si Gabrielek všiml, že chrání na zemi klečícího a raněného krále. Král tápал rukou po

zemi, až nahmatal svůj meč. Sebral jej. Pevně uchopil. A s obtížemi se vzpřimil. Chvilí oddychoval, ale poté se rozeběhl, obklopen svými ochránci, vstříc nepříteli. Gabrieleek se chtěl rozeběhnout za nimi. Ale jeho plány mu překazil šíp, který prolétl kolem jeho hlavy a roztříštil za ním stojící zrcadlo. V tom okamžiku se Gabrieleek ocitl ve sklepeš. Zrcadlo bylo opět rozbité. Nechápal nic z toho, co se v několika předešlých minutách událo. Zmateně přemýšlel o všem, sebral kompoty, zhasl světlo, zamkl a vyšel po schodech domů. Doma odevzdal kompoty, aniž by vnímal okolí. Umyl si ruce a usedl ke stolu. Po celou dobu oběda si dokola promítal zážitky ze zrcadla. Ani na chvíli nezaváhal, když se sám sebe ptal, byly to halucinace? Byl přesvědčen o skutečnosti svých zážitků.

Dojedl, aniž by vnímal, co jí. Odsunul talíř a koukal do prázdna. Nevšiml si, že maminka s tatínkem mají uvařenou kávu a hledí s údivem na něj. Po chvilce ticha tatínek kývl na maminku. V jeho očích byla otázka. *Nevíš, co s tím klukem je?* Maminka tatínkovu nevyřčenou otázku pochopila a odpověděla pokrčením ramen. *Tak to teda nevím.* Tím skončila neverbální komunikace. Tatínek nechtěl naléhat a tak v duchu přemýšlel: *Nemá cenu naléhat! Jestli má Gabrieleek problém, ví, že mu velice rádi, ať já nebo mamka, pomůžeme, jak jen budeme moct. Bude lepší, když už pojedeme.* Tatínek se vytrhl z přemýšlení a koukl na dno svého hrníčku. Maminka si toho všimla a tak se zeptala: „Pojedeme?“

„Ano, jedeme. Babička s dědou se nemohou dočkat,“ tatínek se obrátil na Gabrielka: „Jedeme za dědou!“

Gabrielek se po dlouhé době vytrhl z přemýšlení. Usmál se na rodiče a vstal. Během cesty si na zrcadlo ani jedenkrát nevzpomněl. Za velkého přispění tatínkových vtipně upravených a značně zkrácených

pohádek, které vyprávěl celou cestu. Svým jemným smíchem se přidala i maminka, která takové mrzačení lidové prózy neměla v lásce.

Gnosis

Tatínek projel kolem značky oznamující začátek obce. Už před několika set metry začal snižovat rychlost a kolem nápisu Mimoň projížděl už padesáti kilometry v hodině. „Tak za chvíli jsme tam,“ řekl, prolomil tak nastalou chvíli ticha.

Ale maminka s Gabrielkem nezareagovali.

Projeli téměř celým městem. Hlavní třídou až na most přes Ploučnici. Most vzbudil již dávno Gabrielkovu pozornost. Jednou, když se na procházce koukal s dědou a babičkou, jak most rekonstruují, dědeček vzpomínal nahlas. Vždy si dával pozor a vyprávěl Gabrielkovi jen hezké příběhy. Ale tenkrát vlastně ani nic nevyprávěl, jen nahlas vzpomínal na druhou světovou válku. Kdy jedna zbloudilá bomba dopadla právě na ten most, který teď přejížděli. Tenkrát město ovládlo zděšení. V troskách dobrovolníci našli jen prst s prstenem. Dědečkův tatínek v tom prstenu poznal prstýnek své sestry. „Ach,“ povzdychl si tehdy dědeček, „z tetičky zůstal jen ten prst s prstýnkem. Osud je prostě potvora!“ Gabrielek litoval, že dědečkovy myšlenky vyslechl. Vždy, když most se sochou Krista na kříži uviděl, vzpomněl si na dědečkovu tetičku.

Přejeli most a odbočili po pár set metrech z hlavní silnice směrem ke staré továrně. S velkým nápisem na komíně: FALKON. Naproti minuli samoobsluhu, kde pracovala babička. V té samoobsluze Gabrielek pokreslil ne jeden balicí papír. Hnědý papír, do něhož se

balilo maso, byl jako stvořený na kreslení velkých bitev s rytíři a koňmi. Sedával v místnosti, jejíž malá okna byla při stropu samoobsluhy. Z těch míst je vidět na celou prodejní plochu. A tak, když domaloval, pozoroval, jak lidi nakupují.

Hned za rohem v polovině ulice je činžovní dům o třech patrech a půdou. Nevešli vchodovými dveřmi, ale brankou vedoucí na dvorek. Babiččina okna mířila do lehce se svažujícího dvorku ve tvaru pravoúhlého trojúhelníku. Jedno rameno tvořil prkenný plot, naproti se táhlo několik zděných kůlen včetně dědečkovy kůlny na dříví a uhlí. Dědeček tam kromě hromady harampádí, uhlí a dřeva, sušil i kůže z králíků. Králíkárna stála v dolním rohu dvorku postavena podél dřevěného plotu.

Vešli do domu zadním vchodem. Po schodech jako první vyběhl Gabrielek a zazvonil na zvonek u dveří po pravé straně. Mezitím vyšli těch pár schodů vedoucích do přízemí i maminka s tatínkem. Otevřít přišla babička. Ozval se cinkot zvonečku, který vždy při otevření zavadil o horní okraj dveří. Na babiččině tváři se rozjasnil velký upřímný úsměv. „Á kdopak přišel navštívit starou bábu? Aha, její oblíbený vnouček.“ Babička Gabrielka objala a zdvihla. „Uf, to je tíha. Pojd'te dál, dědeček se už nemůže dočkat.“ Byt byl v jedné přímce. Za dveřmi malá předsíň s regály na potraviny, které halil závěs. Na předsíň navazovala kuchyně. S malou kuchyňskou linkou, lednicí, stolem a židlemi. V rohu, v létě nepoužívaná, malá kamna. Gabrielek se zálibou dědečka pozoroval, když nožem nařezával třísky na rozdělání ohně. Za kuchyní malý pokojík s mohutnou dubovou skříní, na níž ležela dědečkova tahací harmonika. A s pohodlným kanapem. Poslední místnost tvořil obývací pokoj. Od dveří napravo stála prosklená obývací stěna plná skleniček, malovaných hrníčků a také řadou suvenýrů z častých cest do Německa. Gabrielek párkrát s dědečkem a babičkou

v Německu byl, převážně u moře. Také největší část suvenýrů zabíraly mušle a miniatury lodí. Ale byl i v Berlíně, kde ho nejvíce zaujala vysoká rozhledna, jejíž skleněná maketa stála také mezi suvenýry. Místnosti dominovala sedací souprava, na níž seděl právě dědeček a na konferenčním stolku měl kromě hrníčku s čajem i rozebraný budík, který se snažil opravit. Do místnosti pronikaly paprsky sluníčka z okna, pod kterým stál dřevěný stůl a za tmavým kostičkovaným závěsem, srolovaným podél okrajů okna, byl velký barometr, z něhož babička vždy velmi přesně věštila, jaké bude počasí.

„Tak proč tam tak stojíš? To nedáš dědovi ani pusu?“ ozval se dědeček zaražený Gabrielkovým podivným chováním. Gabrielek se usmál a vběhl dědečkovi do náručí a políbil ho na tvář.

„Tak jak ses měl?“ zeptal se dědeček, když si Gabrielek sedl vedle něho na pohovku.

„Ahoj tati.“ Tatínek se nahnul přes konferenční stůl a podal dědečkovi ruku.

„Bud' zdrav synku. Copak je mému milovanému vnoučkovi?“

„Abych řekl pravdu, to bych také moc rád věděl,“ řekl tatínek a posadil se do křesla. Ještě si s dědečkem vyměnili pár gest, než je přerušil Gabrielek: „Víš, dědo, dneska se mi stala divná věc. Viděl jsem něco neskutečného i přesto, že to bylo skutečné.“ Gabrielek se odmlčel. Přemýšlel, jestli se má svěřit? Dědeček na něho tázavě pohlédl, bělmo měl nažloutlé od nemoci. „Viděl jsem...“, v tom se Gabrielek zarazil a odstoupil od svého záměru se svěřit. Věděl, že něco načal, tak to musí dokončit. Začal přemýšlet, co by jen řekl. Vysvobodila ho maminka, která vstoupila se stříbrným podnosem, na kterém byly čtyři šálky s čajem. Za maminkou babička nesla krásně vonící bábovku. Obě usedly, rozdaly šálky a nakrájenou bábovku. Gabrielek se s chutí

zakouzl a usrkl čaje. „Dědečku,“ spustil s plnou pusou, „slíbil si mi, že mi budeš vyprávět o králi Gabrielovi.“

Všichni se věnovali bábovce a čaji a tak dědeček činil, jak slíbil a vyprávěl: „Je mnoho různých hrdinů. Není hrdina jako hrdina. Není král jako král. A sedlák přestane být sedlákem, když skloubí se hlad se strachem. A možná, že zrovna strach zapříčinil sled událostí, které stvořily tento příběh.“

Ze země odešla zima. Tvrdá a nelítostná zima. V sýpkách bylo na dně, jen na zasetí. Hlad chudiny začínala na svých talířích pociťovat i bohatší střední vrstva, ba dokonce i šlechta. Nad království se začaly stahovat mraky. Nejprve to byly jen šedivé obláčky, ale když měla příroda rozpuknout v jeden krásný jarní květ a vše se mělo začít probouzet, přišly mraky temné jako noc. Zakryly oblohu. Sluneční paprsek za dne nebylo vidět, v noci ani svit měsíce nepronikl temnotou mračen. V té tmě nic nerostlo, nedalo se sít, pokud by bylo co sít. Nebylo co jíst. A lid se začal bouřit. Požadoval po králi, aby otevřel plné královské sýpky. Ale ten tak neučinil. A hledal jiné řešení. Našel ji ve věštbě tří sudiček. Král nevěděl, má-li věštbě věřit či nikoliv. Ale v hlavě se mu začal klubat nápad. Tak nechal najít a zajmout cizince v černé kápi, který chce svými čáry zahubit celé království. Cizince, s kterým měl podle sudiček přijít černý mrak, hlad a strach.

Nechal cizince předvést před svou královskou milost, aby jej vyslechl.

Král seděl na svém zlatém trůnu v trůnním sále. V mramorové vyleštěné podlaze se odrážela každá postava, která na ni stála. Zrcadlily se v ní i portréty královských předchůdců v životní velikosti rozvěšené po celém obvodu sálu. Okna byla vysoko a velice malá, i kdyby přes ta mračna pronikly nějaké paprsky, dovnitř by jich proniklo jen málo. I přesto v sále tma nebyla, osvětlovaly jej svíce a pochodně. K trůnu

vedla ulička po stranách oddělená sloupořadím. Mezi jednotlivými sloupy stály ozbrojené strážce z královské gardy, které od obyčejných vojáků odlišovala jen černá přilba a tvrdší výcvik. Dva členové gardy doprovázeli cizince v černé kápi, kterého zajali nedaleko vykáceného Měsíčního háje. Šli pomalu směrem k trůnu. Za sloupy a vojáky stály hloučky dvořanů, mudrců, rytířů a šlechticů. Sálem se nesl jejich šepot. S králem hovořil jeden z rádců.

Deset metrů od trůnu povalily strážce cizince na zem. Ten se ani nepokoušel vstát, podřídil se a zůstal klečel. Nechápal, čím se provinil, ale doufal, že se to ujasní a on bude propuštěn. *Je to velký omyl, ničeho jsem se nedopustil.* Pomyslel si vkleče. Ale věděl, jak se má chovat, tak mlčel a počkal, až bude tázán.

Král ukončil rozhovor se svým rádcem. Pokynul rukou a šumění šepotu v sále utichlo. Povstal. Šaty v červené barvě vyšívané zlatem. Nejkrásnější výšivka zdobila hrud'. Květy Měsíční lípy vyšité zlatou nití. Na sponě opasku stejný symbol ve stříbře. Vysoké černé holínky. Jinak nic, žádný honosný dlouhý rudý plášť plazící se po zemi. Žádná koruna, nebo jiné symboly moci, jen na ukazováčku levé ruky prsten s velkým granátem. *Nač symboly moci, když ta moc z toho člověka přímo vyzařuje.* Pomyslel si cizinec.

Skutečně králi plál v očích oheň moci spalující poddané, oči rozdávající smrt se stejnou lehkostí, s jakou dávají lásku. Mocné oči mocného monarchy. Zasazené do ostrých rysů obličeje s hustým obočím a havraními vlasy. Hlava spočívala na širokých ramenech mohutného a silného těla muže v nejlepších letech. Pokořující autorita v živé formě. Přesně ta potlačovala cizincův vzdor, tak jen mlčky klečel a vyčkával.

„Ty!“ udeřil králův hlas jako hrom. Zvučný a ostrý jako kostelní zvon. Všudypřítomný jako vzduch, před kterým se člověk neschová. Až

cizinci poposkočilo leknutím srdce a zrychlil se tep, zůstal stále v kleče, schován pod kápí. Oči, zpod kapuce, upřené stále na krále. Na postavu mířící naň ukazováčkem.

„Povstaň! Ač jsi již byl shledán, vinný zkázonosný cizinče, i přesto ti dáváme šanci prosit o odpuštění před námi a Bohem. Nuže?“ král usedl.

Cizinec povstal a shodil kápí. V sále zavládlo mrazivé ticho štípající do uší. Dvořané zkameněli v údivu. Jako by se celý sál vnořil mimo čas a prostor.

Nehybný vzduch rozproudil až král: „Cože, ty?“ Králi se na okamžik vytratila z očí veškerá autorita. Jeho myšlení nebralo konce. Uvědomoval si, že nemůže svůj rozsudek, na kterém se s rádci shodl, vzít zpět. Uvědomoval si také, jaké následky tento čin nejspíš bude mít. Zřel ve svých myšlenkách i skutečnou hrozbu věštby, která celou tuto situaci sehrála. Ale jeho rozum nenašel řešení. A tak pokračoval v tom, co již jednou svou krátkozrakostí spustil.

„Princi Jane, čekáme na tvou odpověď!“

Princ Jan, syn Krále západních plání...

Abys Gabrielku chápal, tak starý král Alfréd, otec obou našich příběhových králů, kdysi velkou a bohatou zemi rozdělil. A každému ze svých dvou synů odkázal jednu polovinu. Ale králové již jako princátka stále soupeřili o větší náklonnost svého otce a především o královskou korunu. Tato rivalita přerostla v nenávist, která se ze skrývaného pocitu probudila v otevřený postoj, ve chvíli zklamání nad rozhodnutím krále Alfréda rozdělit zemi na dvě menší království.

Princ Vilém zdědil Západní pláně. Princ Gabriel část země rozprostírající se okolo vyhaslé sopky Ralsko. Král Alfréd toto konečné rozhodnutí učinil až na smrtelném loži. Do té doby hledal jiné řešení. Ale žádné nenašel. Tímto rozhodnutím o dělení dědictví jen znásobil

nenávisť mezi svými syny. Vilémova země byla bohatá na pastviny, úrodná pole a dokonalé koně, ale trpěla nedostatkem dřeva, uhlí a železné rudy. Právě suroviny, kterými oplývala země krále Gabriela. A tak kdysi velká země, bohatá ve své jednotnosti, byla rozdělena nenávisťí dvou mužů, které zplodila.

Po řadě let bojů přišel den, kdy na nátlak svých poddaných začali bratři vyjednávat o míru a spolupráci pro blahobyt budoucnosti. Vyjednávání se vleкло. Bylo zdlouhavé a úmorné. Než si králové byli schopni dojednat jedinou mírovou schůzku, uběhlo i několik měsíců. A to hašteření o maličkosti! Gabrielku, vážení vládci! A oni se na schůzkách hádali jako malí kluci o kuličky! Ale to vše je v mém příběhu dávná minulost. Mírová smlouva byla uzavřena již dva roky. Ale vše nebylo tak, jak si to vladaři naplánovali.

Dva krušné roky neúrody a dvě obzvlášť kruté zimy zapříčinily hlad i v zemi krále Viléma, vždy tak bohaté na potraviny. A tak nemohli posílat jídlo na oplátku za dřevo a uhlí.

Nedocházející potraviny nejvíce znepokojovaly krále Gabriela. Jen těžko uklidňoval svůj lid. A tak, jak už jsem Gabrielku říkal, vyslechl věštbu tří podlých sudiček o zkázonosném cizinci. Audienci pochybných dam dlouho odkládal. Ale po vyslechnutí věštby dostal nápad, který se mu sice přičil, ale nic jiného ho nenapadlo. Tak jen aby uklidnil bouřící se lid a nemusel otevřít vzácné královské sýpky, udělal z cizince vinného či nevinného obětního beránka. To ale netušil, kdo ten cizinec je.

„Ničeho jsem se nedopustil a ničím se neprovinil. Chtěl jsem jen pár lístků z Měsíční lípy pro mou sestru. Stoná již celé měsíce. A pokud je zde starost o blízké považována za zločin, jsem vinen. Králi, jaký je tvůj ortel?“ řekl hrdě princ Jan.

„Lžeš! A víš to moc dobře, chlapče! Nechtěl jsi náhodou utrhnout květ Měsíční lípy, abys mohl z něho připravit lektvar na uspaní stráží a unést mou dceru, pro nekalé plány svého otce?“

„Vaše veličenstvo, chtěl jsem jen pomoci mé sestře. Nechápu nenávist, která panuje mezi vámi a mým otcem. Měl jsem nejprve požádat o povolení přejít přes vaše království, tím jediným jsem se provinil. Utrhnout květ či list může kdokoliv, kdo jej potřebuje jako lék. Měsíční háj nepatří žádnému království, žádnému smrtelníkovi, nýbrž...“

„Ušetři nás báchorek o malém dřevěném mágovi, kterého nikdo nikdy nikde nespatriil. Což znamená jediné, neexistuje! Měl jsi příležitost prosit o odpuštění.“ Král vstal a zvučným hlasem vyřkl ortel, na němž se shodl s rádci: „Princi Jane, byl jsi shledán vinným a budeš trestán za vykácení Měsíčního háje. Tímto činem jsi přivedl bídu a utrpení do života Mého lidu. Tímto činem jsi přivolal tmu, která nás sužuje. S přihlédnutím k tvému urozenému původu nebudeš za své činy potrestán katovým mečem. Tvůj původ ti zaručuje život, ale tvůj trest nebude mírnější. Zbytek života strávíš v nejhlubší temnotě kobky hradu Ralsko. Strážte!“ Pokynul rukou a strážé v černých přilbách odvedli prince Jana.

Noc ještě strávil v královském vězení, ráno byl spoután okovy a odvezen na strážný hrad Ralsko. Strážé, které prince spouštěly na lanech do hlubin temnot, byli poslední lidé, kteří Jana spatřili. Prince spustili do hluboké bývalé studny, jejíž dno bylo jediným vchodem do prostor, které nikdo ze smrtelníků dobrovolně nikdy nespatriil. A ti, kteří nedobrovolně spatřili, co se skrývá v hlubinách, ti nemohli vyprávět o místě, odkud není návratu. Princ Jan ze dna zvolal: „Sám král Gabriel mne odsud jednoho dne propustí. Neboť jeho duše od dnešního dne

nebude mít klid.“ A víckrát už Jeho výsost princ Jan s nikým nikdy nepromluvil.

Král Gabriel věděl moc dobře, co se stane, až se král Vilém dozví o uvěznění svého syna, tak se začal připravovat na obranu hranic.

Ale král Vilém v téže době zorganizoval únos Gabrielových dětí. Netušíc jaké poslání si zvolil jeho syn princ Jan. Unesl mladého prince Eduarda a princeznu Světlanu. Obě děti byly i s doprovodem na cestě od své tety kněžny Isabely, kam je král Gabriel poslal před dvěma roky. A nyní kvůli vdavkám princezny Světlany se se sourozenci vraceli zpět. Ale domů stejně jako princ Jan nikdy nedojeli.

To, co se stalo poté, nejlépe vystihuje básnička, kterou mi vyprávěl můj dědeček. Ale má paměť už není to, co bývala. Snad by nám mohl zarecitovat tatínek, že Gabrielku?“

„Tatí, prosím. Ať vím, jak to dopadlo,“ prosil Gabrielelek tatínka.

Ten s přimhouřeným pohledem zapátral v paměti po onom dni, kdy mu příběh jeho otec přesně takhle vyprávěl. „No já nevím, jestli si vzpomenu. Když tak mě dědeček opraví nebo doplní.“

Černý král

Mračna padají k zemi,
to nelíbí se mi,
něco zlého se sem žene,
ze západu zlo vane.
K zemi pln strachu,
tisknu se brachu,
ani nevím proč,
ale radím také na zem skoč,
hlavu si kryj,

odlož mocný kyj,
teď ti nepomůže,
teď nehraj si na muže.
Poslechni svůj vnitřní hlas,
hněv v srdci pro teď has,
pokus se zůstat naživu,
rozum do hrsti, povol tětivu,
jen to zkus, vystřel
a nezachrání tě ani přítel.
Chceš zachránit svou rodinu?
Tak nehraj si na hrdinu!
Jen živý zachráníš své děti,
to měj na paměti.
Mrak už pryč přešel,
teď tvůj čas nadešel,
tak ukaž nejrychlejší běh,
skákej z břehu na břeh.
Zapomeň na Bohy,
použij jen své nohy.
Seber své věrné vojáky,
teprve s nimi táhni do války!
Ať ulice nebo divočina,
život je stejná pavučina,
když praskne jedna nit,
tak jiné se chytí,
ale musíš stále kupředu,
smůlu má ten, kdo je pozadu.
Zapomeň na hněv v tuhle hodinu
a zachraň svou rodinu.

Tas svůj meč,
vrhni se v seč,
probij se tucty nepřátel!
Děs po tváři přeletěl.
Ač raněn, nemůže ti být zima!
Vždyť mučí tvého syna!
Nepřítel bez srdce, temná mysl krutá,
pach strachu a krve mu chutná,
ta představa vevnitř tě ničí,
nad hlavou tucty šípů fičí
a ty tu ležíš jak troska,
vždyť jich je jen hrstka,
ne víc než tisíc,
v krvi už se třpytí měsíc,
v krvi tvé družiny,
trvalo to jen čtvrt hodiny,
už jen pár tvých věrných
v přilbách černých
drží se na nohou,
ti však vyhrát nemohou,
ne bez tvého velení!
Rychle dřív než přijde zatmění.
Alespoň v kleč
seber svůj meč
a veď je do vřavy,
tnout nepřítelům hlavy!
Unaven, zalitý krví a potem,
probil jsi se až na dosah k dětem,
do tábora nepřítele,

na pláni se to ještě mele.
Stráže byly hračka.
Snad to není jen léčka?!
Nasad' si korunu
a vstup do toho stanu.
Sedí tam král západních plání,
po stranách erby s dvouhlavou saní.

„Vrat' mi rodinu po právu,
nebo setnu ti tvou hlavu!“
s těmi slovy vešel černý král.
Král západních plání s křikem vstal:
„Až ty vrátíš, co vzal jsi nám,
pak co náleží, ti dám.“
Černý král dál stojí v zamyšlení,
jako ten, kdo dějiny lidstva v tu chvíli mění,
ale svůj osud zastavit nedokáže,
jak když mu nikdo nepomůže.
Až doteď byl vážný černý král,
teď koutky do šířky jako by se pousmál,
mysl mu temnota zahalila,
zlá vzpomínka rty zkřivila,
od té doby ze všeho nejvíce,
se snaží zapomenout na mladého šlechtice,
který zemřel v jeho strašlivém vězení,
jen pro hloupé znamení,
pro znamení prokletých sudiček,
pro kroky osudu do slepých uliček.
„Králi, vím, co bolí srdce tvé,

ale nemohu probudit mrtvé!"
Ticho. Král západních plání usedl,
zpřímá na černého krále pohlédl:
„Já jsem král a ty jsi král,
a tak víme, že osud s námi špatně hrál!
Ty jsi zabil mého syna,
za tebe zaplatí tvá rodina!"

Supy právě přilétají,
svůj záměr netají,
obloha rázem ztemněla,
jejich křídla slunce přikryla.
V tu chvíli zmrzla veškerá pýcha,
ustala bitva a do absolutního ticha,
zasvištělo ostří prudce,
jílec meče svírajíc v ruce,
černý král ve svém hněvu,
setnul bratrovu korunovanou hlavu.
„Pomstím svou rodinu,
v tuto temnou hodinu.
Chci vidět jen krev,
chci cítit všude jen hněv.
Pobijte je všechny, žádné zajatce!
Ať celý národ visí na oprátce,
pleňte města a citadely,
ať zažijí hrůzu, kterou nepoznali.
Můj hněv necht' zahoří,
od plání až po pohoří!"
To nařídil král ve svém hněvu,

víckrát zde nebylo slyšet zpěvu,
zbytek jeho věrných
v přilbách černých,
nenechali nikoho naživu,
už nemá kdo napnout tětívu,
už nežijí rytíři,
zahynuli i pastýři.
Před ostřím meče,
nikdo nikam neuteče!
Krutost pohltila tu zemi,
už není živáčka mezi všemi.

Ted' už nejsi hrdina, ale stvůra,
vylíhla se z tebe noční můra.
Neutečeš před svými činy,
v celém rozsahu jsi vinný,
už je tomu tak,
králi Gabrieli, ty jsi ten černý mrak!“